

ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

9 Nisan 2020
Perşembe

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

9 Nisan 2020 Perşembe

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

— Tayakadın Rüzgâr Enerji Santralinin Yapımı Amacıyla, İstanbul İlinde Yer Alan Bazı Taşınmazların Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2383)

— Kamulaştırma Bilgileri ve Güzergâhları Gösterilen Enerji Nakil Hatlarının Yapımı Amacıyla Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2384)

— İçişleri Bakanlığı (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı) Tarafından, 30/5/1985 Tarihli ve 3212 Sayılı Kanun Kapsamında 2020 Yılında Anlaşma Akdedilmeksizin Verilebilecek Mal veya Hizmetlerin Parasal Limiti ile Cinsinin Belirlenmesine İlişkin Kararın Yürürlüğe Konulması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2385)

— Ankara İlinde Bulunan ve Listede İsimleri Belirtilen Yerlerde Arazi Toplulaştırması ve Tarla İçi Geliştirme Hizmetleri Yapılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2386)

YÖNETMELİKLER

— Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi Kooperatifçilik ve Tarımsal İş Birliği Uygulama ve Araştırma Merkezi (KOTİB) Yönetmeliği

— Mersin Üniversitesi Kozmetik, Temizlik ve Kimyevi Ürünler Üretim, Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

TEBLİĞ

— Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

— Anayasa Mahkemesinin 27/2/2020 Tarihli ve 2016/7628 Başvuru Numaralı Kararı

— Anayasa Mahkemesinin 27/2/2020 Tarihli ve 2017/16903 Başvuru Numaralı Kararı

DÜZELTME: Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile İlgili

Et ve Süt Kurumundan "depolarındaki etler çürüdü" iddiasına yanıt

Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü, depolarında uygun koşullarda muhafaza edilen etlerin çürümeye terk edildiği iddiasının tamamen gerçek dışı olduğunu bildirdi.

08 Nisan 2020

Et ve Süt Kurumu'ndan (ESK) yapılan yazılı açıklamada, İyi Parti Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın TBMM'de yaptığı konuşmada, "ESK'nin depolarındaki etlerin bekletildiği ve çürüdüğüne dair" kamuoyunu yanıltıcı iddialarda bulunduğu aktarıldı.

Açıklamada, Türkkan'ın iddialarına ilişkin, "Depolarımızda uygun koşullarda muhafaza edilen etlerin çürümeye terk edildiği iddiası tamamen gerçek dışıdır ve kurumumuza yapılan çirkin bir iftiradır." değerlendirmesinde bulunuldu.

"Depodaki etlerin tamamı yerli"

Kurumun, 1952'den beri sağlıklı, güvenli, kaliteli ve ekonomik ürün çeşitlerini "Et ve Balık Kurumu" markası ile tüketicilerine ulaştırdığına işaret edilen açıklamada, şunlar kaydedildi:

"ESK, üreticileri korumak amacıyla hayvanlarını satın almakta, depolamakta ve piyasa ihtiyaçları doğrultusunda et fiyatlarını regüle etmek için stokunda bulundurduğu etleri, ihtiyaç olduğu dönemlerde iç piyasada satışa sunmaktadır. Depolarımızdaki etlerin tamamı yerli üreticilerden alınan hayvanların etleri olup ithal et stokumuz bulunmamaktadır. ESK, 10 Şubat'ta piyasa ihtiyaçları doğrultusunda karkas et satışını başlatmıştır ve sektörün ürünlerimize olan talepleri her geçen gün artmaktadır. Kovid-19 salgınının alışveriş kültürüne etkilerini de göz önünde bulunduran kurumumuz, kıyma ve kuşbaşı konserve veya dondurulmuş şekilde raf ömrü uzun, kolay muhafaza edilebilen ürünlerin ülkemizin dört bir yanında tüketicilere ulaştırılmasını sağlamaktadır."

Açıklamada, ESK'nin, tüketiciler yanında Milli Savunma Bakanlığı ve Jandarma Genel Komutanlığı başta olmak üzere çok sayıda kamu kurum ve kuruluşunun da et ihtiyacını yıllardan beri karşıladığı anımsatılarak, "Hem üreticimizi hem de tüketicimizi koruyarak ülkemize 68 yıldır güvenle hizmet eden ESK, içinde bulunduğumuz bu zor günlerin sağlıkla ve gıda arzında herhangi bir sıkıntı yaşanmadan geçirilmesi hususunda çalışmalarını titizlikle sürdürmektedir. Devlet kurumlarının günlük siyasete alet edilerek yıpratılması hususunu kamuoyunun takdirine sunarız." ifadeleri kullanıldı.

Döviz açığıyla krize yakalandılar

CHP'nin ekonomi raporunda, şirketlerin corona virüsüne büyük döviz açığı ile yakalandığına işaret edildi. Raporda hükümetin bu dönemi vatandaşı da borçlandırarak aşmayı planladığı vurgulandı.

Başak KAYA

06:00 - 9 Nisan 2020

[HaberlerEkonomi](#)

CHP'nin hazırladığı ekonomi raporunda, şirketlerin corona virüsü salgınına hazırlıksız yakalandığı vurgulandı. Raporda "AKP yönetiminin koronavirüs krizini vatandaşları bankalara kolay borçlandırarak aşmaya dönük politikasına uygun olarak borçların önümüzdeki haftalarda hızlı bir şekilde büyümeye devam edeceği" dile getirildi.

Reel sektörün döviz pozisyonundaki açığın, ocak ayında 175.2 milyar doları bulduğuna işaret edilen raporda Merkez Bankası'nın hesaplamalarına göre reel sektör firmalarının ocak ayı itibarıyla 300.4 milyar dolarlık döviz borcuna karşılık, 125.2 milyar dolarlık varlığı olduğu vurgulandı.

Salgının, Türk Lirası'nın da değer kaybı yaşamasına neden olduğunun belirtildiği raporda "Bu dönemde TL cinsinden mevduatlar 102.1 milyar lira artarak 1 trilyon 361 milyar liraya yükselirken, döviz cinsinden mevduatlar 152.3 milyar lira artarak 1 trilyon 460 milyar liraya (220.3 milyar dolara) çıktı.

Döviz mevduatlarında dolar cinsinden 702 milyon dolarlık azalma yaşandı. Bunun kriz nedeniyle artan TL ihtiyacının döviz mevduatlarının satılmasıyla karşılandığı tahmin ediliyor” değerlendirmesi yapıldı.

Mevduattaki dolarizasyon oranının yüzde 51.8'e ulaştığına işaret edilen CHP'nin raporunda gerçek kişilere ait mevduatlarda bu oranın yüzde 52.7 olduğu ifade edildi.

BANKALARIN KÂRI BÜYÜYOR

Bankaların verdiği kredilerin (bankalar arası krediler hariç) 250 milyar lira (yüzde 9.4) arttığının vurgulandığı CHP'nin ekonomi raporunda toplam kredilerin 2 trilyon 905 milyar liraya ulaştığı ifade edildi.

Raporda “Zamanında ödenmediği için takibe alınan krediler yılbaşından bu yana 591 milyon lira azalarak 1 Nisan itibarıyla 151.6 milyar lira oldu. Bankaların toplam aktifleri son bir yılda yüzde 19.7 büyüyerek Şubat 2020 sonunda 4.7 trilyon liraya yükseldi” denildi.

Raporda bankaların geçen yıl azalan kârının bu yıla hızlı bir artış eğilimiyle başladığı belirtilerek yılın ilk iki ayında 15.1 milyar lira olan sektörün net kârının geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 133.4 artış kaydettiği vurgulandı.

Vatandaşın borcu artıyor

Rapora göre iktidarın salgının yol açtığı krizi “daha çok borçlanarak aşın” diye yol gösterdiği vatandaşın, bankalara olan tüketici kredisi ve kredi kartı borçları 20-27 Mart haftasında 2.1 milyar lira daha artarak 634.2 milyar liraya yükseldi.

Söz konusu haftada tüketici kredileri 2 milyar lira, kredi kartı borçları 100 milyon lira artış gösterdi. Vatandaşın bankalara olan tüketici kredisi ve kart borçları yılbaşında bu yana 43.7 milyar lira arttı.

27 Mart itibarıyla 634.2 milyar lira olan borcun 519.5 milyar lirası tüketici kredilerinden, 114.7 milyar lirası da kredi kartlarından kaynaklanıyor. Bu dönemde tüketici kredileri 45 milyar lira artarken, kredi kartı borçları ise 1.2 milyar lira azaldı.

Swap, repo, o da olmadı IMF şart

ABD şimdi de Fed destekli bir IMF programıyla dünyaya dolar likiditesi sağlamaya hazırlanıyor. Uzmanlara göre dolar yaratan sektörlerdeki durma nedeniyle Türkiye de bu programlardan yararlanmalı.

09 Nisan 2020

Hilal SARI

Swap ve repo imkanlarına ek olarak Fed, IMF ile birlikte belirli koşullara bağlı olarak, gelişmekte olan ülkelere dolar likiditesi sağlamaya çalışıyor. Programın hazırlık aşamasında olduğunu IMF Başkanı Kristina Georgieva duyurmuştu. IMF'nin koronavirüsle mücadelede 1 trilyon dolara yükselmesi beklenen kredi programında ülkelere 2008 krizinde de olduğu gibi dolar likiditesi sağlanabileceği belirtiliyor.

Katılmayan ülkede kur artıyor

Bu likidite imkanlarından yararlanmayan ülkelerde dolar kurları yükselirken, Endonezya'nın yaptığı gibi yüklü dolar likiditesi sağlayan ülkelerin para birimleri koronavirüs krizini daha dirençli geçirebiliyor. Endonezya rupisi sadece mart ayında yüzde 15 değer kaybetmişti. Döviz rezervleri ise 9,1 milyar dolar düşüşle 121 milyar dolara gerilemişti. IMF'ye ek likidite için çağrı yapan Endonezya dün New York Fed'in repo imkanı aracılığıyla 60 milyar dolar likidite imkanı sağladı.

DÜNYA gazetesine konuşan uzmanlar, dolar yaratan sektörlerde ciddi bir aksama olması nedeniyle, 800 milyar dolar büyüklüğündeki Türkiye ekonomisinin de bu imkanlardan faydalanmak zorunda olduğunu belirtiyor ve bunun nasıl olabileceğine dair öngörülerini paylaşıyor:

Spinn Danışmanlık Kurucu Ortağı Özlem Derici Şengül:

Fed-IMF program kriteri çok katı olmayacaktır

Fed'in swap imkanında ilk şart, kendi para biriminizden para vermeniz. İkinci şart ise teminat için ABD tahvillerinizin olması. Türkiye, 2018 yılında tahvillerde ciddi bir azaltmaya gitti. Şu anda 3 milyar dolara yakın ABD tahvili var. (Açılsa bile) Swap hatlarından ancak bu kadar faydalanabiliyoruz. Dolayısıyla ABD tahvili olan ülke çok daha fazla yararlanabiliyorlar. Türkiye buradan malesef faydalanamıyor. Ama daha önce Cumhurbaşkanı Erdoğan da tahvil portföyü düşük olan ülkelerin de yararlanması için Fed'e çağrı yapmıştı.

2,5-3 milyar dolar yetersiz kalır

Şimdi Fed, IMF aracılığıyla bir program oluşturduğunu açıkladı. Detaylar henüz çıkmadı. Asıl endişe, işin içine IMF girince koşullu olması. Ama ben bu şüpheyeye çok katılmıyorum çünkü olağanüstü koşullar nedeniyle IMF garantörlüğünde yine basit bir swap işlemi gibi olmasını bekliyorum. Bizim şu an 2,5-3 milyar dolara ulaşmamız çok yetersiz. Çok daha büyük montanlı bir pencere olması gerekiyor. IMF 50 milyar dolarla başladığı imkanı 1 trilyon dolara çıkartıyor. Belki de o fondan bir imkan yaratılabilir. Bu kadar çok hazırlık varsa ve ülkeler istekliyse, Fed de duyurduysa arkası gelir. Kısa bir süre sonra döviz likiditesine erişim imkanından bizim de faydalanacağımızı öngörüyorum. Böyle bir imkandan yararlanmak, kurdaki yükselişin önünü kesecektir. Aşağı çeker mi, 6,50'nin altına düşer mi bilmiyoruz, ama hızlı yükseliş görülen kısa döngünün önünü kesecektir.

Şekerbank Başekonomisti Dr. Gülay Elif Yıldırım:

İkili ilişkilerle bu imkanlardan faydalanmalıyız

Fed 2008-2009'da da olduğu gibi, bir nevi acil durum hattı niteliğindeki bu swap hatlarıyla listedeki ülkelere ciddi bir likidite kaynağı yaratıyor. 2008'de listedeki ülkelerde belki de krizin çok daha fazla büyümesini engelledi. Fed'in şu an için swap imkanı vermediği ve IMF başkanı Georgieva'nın ifadeleriyle 'hiçbir suçu olmadığı halde' virüs nedeniyle likidite sıkıntısı yaşayan ülkelere repo imkanı sağlıyor. Eğer swap açmadıysa, elinizde ABD hazine tahvili varsa size dolar likiditesi sağlıyor.

Endonezya'nın 27-30 milyar dolar ABD tahvili vardı

Endonezya'nın elinde 27-30 milyar dolar kadar ABD tahvili varken 60 milyar dolar seviyesinde bu imkandan faydalanmış. Demek ki orada kaldıraçlı bir sistem var. Bence bu biraz Fed'le anlaşmayla ilgili. Dış ticaret hacmine de bakılıyor. Konuşulup Fed'le çözülebilecek bir durum. Sayın Cumhurbaşkanımız da G20 toplantısında G20 ülkelerine swap hattı açılması gerektiğini söylemişti. IMF konusunda koşullar olabileceği endişesiyle şimdilik çekimseriz, ama Fed'le böyle bir anlaşmaya girme niyetimiz var. İran bile çağrıda bulunmuş. Biz 800 milyar dolarlık bir ekonomiyiz. Bu imkanlardan yararlanmazsak atılan adımların etkilerini hakkıyla görememe ihtimalimiz olabilir. Böyle imkanlar varken neden faydalanmayalım? Bu şartların hepsi ikili ilişkilerle netleştirilir. Çözülebilir ve çözülmesi de gerekiyor. ABD, gelişmekte olan ülkeleri desteklerken, Türkiye kadar büyük bir ekonomiyi dışarda bırakmaz diye düşünüyorum. Ayrıca ABD de doların güçlenmesini istemiyor.

Deniz Yatırım Stratejisti Orkun Gödek:

Önce swap kanallarını zorlamalıyız

Maalesef Türkiye ilk etapta açılan swap hattı üyeleri içerisinde yer almadı. Repo imkanından da son beş yılda portföyümüzdeki ABD tahvillerini azalttığımızdan sadece 2.8 milyar dolar kullanma durumumuz söz konusu. Bu da emsallerimize göre fiyatlamalarımızın negatif ayrışmasına maalesef özellikle mart ayı ortasından itibaren zemin hazırladı. Benim önerim bu noktada 3 farklı şekilde: Başvuru yaptık mı net bilgim yok ama ilk etapta Fed'in swap hatlarının zorlanması gerektiği kanaatindeyim. Şayet olmuyorsa rezervi yüksek farklı ülkelerle çeşitli swap anlaşmaları yapabilir, kullanmasak dahi piyasaya güven kanalı üzerinden olumlu yansıması olmasını sağlayabiliriz. Örneğin, Çin ile yapılmış hali hazırda swap anlaşmamız var. Miktarı düşük. Bu rakamı güncellemek için çalışmalar başlatabiliriz. Keza, Brezilya ve Rusya gibi rezerv yeterlilikleri yüksek seviyelerde bulunan farklı ülkelerle de benzer adımlar atılabilir.

IMF'nin programı değerlendirilebilir

Son olarak ise IMF'nin üzerinde çalıştığını açıkladığı ve Fed'in repo imkanından yararlanamayacak ülkeler için likidite sağlamak amacıyla hazırladığı program değerlendirilebilir. Henüz detayları yok. Günü geldiğinde incelenebilir. Bu swap/repo anlaşmalarını yapmanız demek kullanmak zorunda olduğunuz anlamına gelmiyor. Devam eden süreçte ise bugün olduğu gibi benzer finansal stres ortamlarında fonlama imkanına sahip ülkeler ve diğerlerinin varlıkları ayrışmaya devam edebilir.

Hangi ülkelerle swap hattı var?

- Kanada (BoC)
- Birleşik Krallık (BoE)
- Japonya (BoJ)
- Avrupa (ECB)
- İsviçre
- Avustralya*
- Brezilya*
- Meksika*
- Danimarka*
- Norveç*
- Güney Kore*
- Yeni Zelanda*
- Singapur*
- İsveç

** 19 Mart 2020'de Fed'in geçici olarak açtığı yeni swap hatları. İlk beş MB ile daimi swap hatları bulunuyor.*

Piyasalarda günün ilk rakamları

Küresel piyasalarda iyimser hava devam ediyor. ABD'deki yükselişlerin ardından bu sabah itibarıyla Asya borsaları ve ABD vadeleri de artıda. Yurt içinde ise dolar/TL 6,77 seviyelerinde sakin seyrediyor.

09 Nisan 2020

Küresel piyasalar, dn ABD borsalarındaki yüzde 3'leri gören artışların ardından bu sabaha iyimser başladı. Japonya hariç Asya borsalarında hafif artılar gözlemleniyor. ABD vadelilerinde de sabah saatleri itibarıyla yükselişler söz konusu.

Piyasaların veri gündemi haber akışı oldukça yoğun... Ertelenen OPEC toplantısı bugün gerçekleştirilirken Fed Başkanı Jerome Powell açıklama yapacak. Veri gündeminin başında ise ABD işsizlik maaşı başvuruları açıklanacak. ABD'de işsizlik maaşı başvuruları son 2 haftada sırasıyla 3,3 milyon ve 6,6 milyon kişi artmış ve tarihi seviyelere ulaşmıştı.

Yurt içi veri gündeminde ise Merkez Bankası'nın haftalık para banka istatistikleri açıklanacak.

Dolar 6,77'den başladı

ABD Merkez Bankası(Fed) Başkanı Jerome Powell konuşması ve OPEC+ toplantısının izlenei yeni güne dn olduğu gibi dolar/TL 6,77, euro/TL 7,38 seviyesinden başladı.

OPEC zirvesi öncesinde petrol fiyatlarındaki yükseliş bugün de sürüyor. Zirvede 10-15 milyon varillik bir kesinti kararı çıkabileceği beklentisiyle brent petrolün varili 33 doların üzerinde seyrediyor.

Spot altının ons fiyatı ise 1645-1650 dolar bandında hareket ediyor.

New York borsası, günü yükselişle tamamladı

Kapanışta, Dow Jones endeksi 750 puanın üzerinde değer kazandı ve yüzde 3,4 artışla 23.419,13 puana yükseldi.

S&P 500 endeksi yüzde 3,3 artarak 2.746,63 puana ve Nasdaq endeksi yüzde 2,6 yükselişle 8.090,90 puana çıktı.

Piyasalarda dikkat çeken açıklamalar

Chicago Fed Başkanı Charles Evans, ABD ekonomisinde ikinci yarıda toparlanmanın başlamasını umduğunu söyledi. **Dallas Fed Başkanı Robert Kaplan**, ABD ekonomisinin cari çeyrekte hızlı bir düşüşün ardından yılın ikinci yarısında büyümeye dönmeye doğru gideceğine inandığını açıkladı.

Dünya Bankası, Avrupa ve Orta Asya'da kalkınmakta ve gelişmekte olan ekonomilerin 2020'de yüzde 2,8-4,4 daralmasını bekliyor.

Avrupa Merkez Bankası Başkanı **Christine Lagarde**, koronavirüs krizi ile mücadele için Avrupa'nın daha büyük dayanışma göstermesine ihtiyaç olduğunu söyledi.

Japonya Merkez Bankası (BoJ) Başkanı **Haruhiko Kuroda**, Japon ekonomisinin görünümüne yönelik belirsizliğini olağanüstü yüksek olduğunu ve şirketlerin fonlama gerilimlerinin kötüleştiğini bildirdi.

Günün Ajandası

- TCMB haftalık para ve banka istatistiklerini açıklayacak (14.30).
- ABD'de son iki haftadır rekor kıran haftalık işsizlik başvuruları, üretici fiyatları (15.30), Michigan tüketici güven endeksi, toptan stoklar (17.00) takip edilecek.
- Avrupa Merkez Bankası(ECB), 12 Mart toplantısına ilişkin tutanakları açıklayacak (14.30).
- OPEC+ toplantısı gerçekleştirilecek.

İşten çıkarma 3 ay yasaklanıyor

Covid-19 salgınıyla mücadelesi kapsamında hazırlanan 62 maddelik torba kanun teklifinde istihdamı korumak için sert bir önlem alınarak işten çıkarmalar üç aylığına yasaklandı. Cumhurbaşkanı işten çıkarma yasağını 6 aylığına uzatabilecek.

08 Nisan 2020

Mehmet KAYA

ANKARA – Türkiye'nin Covid-19 salgınıyla mücadelesi kapsamında ekonomik, sosyal ve tıbbi alanda düzenlemeler içeren yürütme ve yürürlük dahil 62 maddelik torba kanun teklifi hazırlandı.

Torba yasada istihdamı korumak için sert bir önlem alınarak işten çıkarmalar üç aylığına yasaklandı. Cumhurbaşkanı işten çıkarma yasağını 6 aylığına uzatabilecek. Düzenleme 4857 sayılı İş Kanununa "Geçici İstihdam Güvencesi" başlığı ile bir geçici madde ilavesiyle yapıldı. Buna göre, iş kanunu kapsamında olan veya olmayah her türlü işçinin iş sözleşmesinin, covid-19 salgın hastalık nedeniyle kamu yararı gözetilerek ilgili maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra üç ay süreyle işçi çıkarılamaması hükme bağlandı.

Tedavi edilemez hastalık nedeniyle işçi atılabilecek

Kanun teklifinde, işçinin tedavi edilemeyecek hastalık nedeniyle işten atılabilmesine imkan sağlandı. Teklifte istisna tutulan İş Kanunun 25. Maddesinin birinci fıkrasının ikinci bendi, "İşçinin tutulduğu hastalığın tedavi edilemeyecek nitelikte olduğu ve işyerinde çalışmasında sakınca bulunduğuunun Sağlık Kurulunca saptanması durumunda" işçinin işten çıkarılabilmesini düzenliyor.

Teklifte göre işten çıkarma yasaklandı ancak ücretsiz izne çıkarmaya aynı süreler kapsamında izin verildi.

Ücretsiz izne çıkarılanlar ile daha önce işten çıkarılanlara destek verilecek

Ücretsiz izin verilenler ile 15 Mart sonrası işten çıkarılanlardan işsizlik sigortası alamayanlara günlük 39.24 TL yardım yapılmasına ilişkin hüküm teklifte yer aldı. Bu yardımı alanlar çalıştırılırsa işverene ceza kesilecek. Yardımın süresini de

Cumhurbaşkanı 6 aya kadar uzatabilecek. Düzenleme 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa geçici 24. Maddenin eklenmesi şeklinde yapıldı.

Bakım hizmetlerinde yetki verildi

Kanun teklifiyle salgın hastalık, deprem, doğal afet gibi olağanüstü hallerde ve acil durumlarda, yardım yapılacak kişinin “gelir ölçütünün” belirlenme şartı kaldırılarak, ihtiyaç olması halinde yaşlılara ve diğer ihtiyaç sahiplerine bakım yapılabilecek ve bakım ücreti ödenebilecek.

Devlet ihale kanununda istisna açıldı, Hazine arazilerinin “kat karşılığı verilmesi” imkanı sağlandı

Kanun teklifiyle Devlet İhale Kanununda istisna açılarak, salgın da mücbir sebepler arasına alınarak sözleşme feshi imkanı sağlandı.

Teklif ile ayrıca, Hazine’nin özel mülkiyetindeki taşınmazların üzerlerinde arsa veya kat karşılığı inşaat yaptırılmasına da imkan sağlayan düzenleme yapıldı. Ayrıca Hazine taşınmazlarına yönelik ihalelerin elektronik ortamda yapılmasına da izin verildi.

Bir başka madde ile de Hazine taşınmazlarını kullananların satış, kira, ön izin, irtifak hakkı, kullanma izni, hasılat payı vb. bedeller ile ecrimisil bedellerinin mücbir sebep halinin devamı süresince alınmaması, erteleme, indirim, taksitlendirme yapılması, bu işlemlere ilişkin faiz alınmaması veya yürürlükteki faiz oranından daha düşük faiz oranının uygulanması konularında ve diğer hususlarda düzenleme yapmak için Çevre ve Şehircilik Bakanlığına yetki verildi.

Ayrıca genel olarak Devlet İhale Kanununa bir ek madde konularak, “satış, kira, trampa ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi işlemlerinin ihalelerinin” elektronik ortamda yapılmasına imkan sağlandı. Madde ile ihalenin hazırlık, yapılması ve sonuçlandırılmasına yönelik bütün işlemler elektronik ortamda yapılabilecek, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bunun için bir usul ve esas yönetmeliği çıkaracak.

Özel halk otobüsleri ve dolmuşçulara gelir desteği

Belediye meclisleri, özel halk otobüsü veya dolmuşlar gibi belediyeye bedel ödeyerek taşımacılık yapanlara gelir desteği kararı alabilecek. Firmaların belediyelere ödediği reklam, çevre temizlik vergisi gibi ödemeleri de ertelendi.

DTÖ: Küresel ticarete düşüş yüzde 32'yi bulabilir

Dünya Ticaret Örgütü, koronavirüs salgını nedeniyle küresel ticaretin bu yıl yüzde 13 ila yüzde 32 arasında düşmesinin beklendiğini bildirdi.

08 Nisan 2020

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ), yeni tip koronavirüs (Covid-19) salgınının dünya genelinde ekonomik faaliyeti ve yaşamı olumsuz etkilemesi nedeniyle küresel ticaretin bu yıl yüzde 13 ila yüzde 32 arasında düşmesinin beklendiğini bildirdi.

DTÖ'den yapılan açıklamada, yıllık ticaret istatistikleri ile 2020 ve 2021 yıllarına yönelik ticaret görünümüne ilişkin değerlendirmelerde bulunuldu.

Küresel ticarete bu yıl yaşanması beklenen düşüşün, 2008-2009 Küresel Finansal Kriz döneminde yaşanandan daha yüksek olacağı belirtilen açıklamada, "Küresel mal ticaretinin, Covid-19 nedeniyle 2020'de yüzde 13 ila yüzde 32 arasında düşmesini bekliyoruz." ifadesi kullanıldı.

Açıklamada, bu düşüşün söz konusu sağlık krizinin daha önce benzeri görülmemiş yapısı ve ekonomik etkisine dair belirsizlikle açıklanabileceği aktarıldı.

"2021'deki toparlanma salgının süresine bağlı"

Ticaret hacimlerinde, neredeyse tüm bölgelerde bu yıl çift haneli düşüşlerin yaşanacağı, Kuzey Amerika ve Asya'dan yapılan ihracatın ise bundan en çok etkileneceği vurgulanan açıklamada, "Ticaret, özellikle elektronik ve otomotiv ürünleri olmak üzere karmaşık değer zincirlerine sahip sektörlerde daha çok düşecektir." değerlendirmesinde bulunuldu.

Açıklamada, hizmet ticaretinin ulaşım ve seyahat kısıtlamalarıyla Covid-19 salgınından doğrudan etkilenebileceğine işaret edildi.

Gelecek yıl beklenen toparlanmaya ilişkin beklentilerin de belirsiz olduğuna dikkat çekilen açıklamada, "Ticarete 2021'de toparlanma bekleniyor ama bu, salgının süresi ve politika yanıtlarının etkisine bağlı." ifadesi kullanıldı.

Açıklamada, küresel mal ticaretinin gelecek yıl yüzde 21 ila yüzde 24 arasında yükselmesinin öngörüldüğü aktarıldı.

Küresel ticaret salgından önce yavaşlamıştı

Ticaretin Covid-19 salgınından önce, ticaretteki gerilimler ve ekonomik büyümeden dolayı, 2019'da yavaşladığının belirtildiği açıklamada, şunları kaydedildi:

"Küresel mal ticaret hacmi, bir önceki yıl yüzde 2,9 artmasının ardından, geçen yıl yüzde 0,1 oranında hafif bir düşüş gösterdi. Küresel mal ihracatının değeri de 2019'da yüzde 3 azalarak 18,89 trilyon dolar oldu. Buna karşı, küresel hizmet ticareti 2019'da artış kaydetti ve ihracat yüzde 2 artarak 6,03 trilyon dolara yükseldi."

Açıklamada görüşlerine yer verilen DTÖ Genel Sekreteri Roberto Azevedo, "Ticaret ve üretimdeki kaçınılmaz düşüşlerin hanehalkları ve işletmeler için acı sonuçları olacaktır." değerlendirmesinde bulundu.

Salgının kontrol altına alınması ve ekonomik zararın azaltılmasının en öncelikli hedef olduğunu vurgulayan Azevedo, politika yapımcıların salgın sonrasına yönelik planlama yapmaya başlaması gerektiğini ifade etti.

Azevedo, şu anda alınan kararların toparlanma ve küresel büyüme beklentisinin şeklini belirleyeceğini belirterek, "Güçlü, sürdürülebilir ve sosyal anlamda kapsayıcı bir toparlanmanın temelini atmalıyız. Ticaret, maliye ve para politikasıyla birlikte burada önemli bir bileşen olacaktır." değerlendirmesinde bulundu.

Sağlık Bakanı Koca son vaka ve ölüm sayısını açıkladı!

Sağlık Bakanlığı, corona virüsü ile ilgili son dakika gelişmelerini paylaştı. Türkiye Günlük Koronavirüs Tablosu'na göre, toplam vaka sayısı 38 bin 226, toplam hayatını kaybedenlerin sayısı 812'ye yükseldi. Sağlık Bakanı Koca, "Hastalarımızdan 264'ü daha iyileşti. Yoğun bakım ve entübe hasta sayımızdaki artış hızı düşme eğiliminde. Başarımız izolasyona bağlı. Virüs, gücünü temas ortamından alıyor. Virüse bu fırsatı tanımayalım. Evde kalalım" dedi.

Son dakika haberi... Sağlık Bakanlığı, Türkiye Günlük Koronavirüs tablosunu paylaştı. Tabloya göre, son 24 saatte 4117 kişiye Kovid-19 tanısı konuldu, 87 kişi hayatını kaybetti, vaka sayısı 24 bin 900, can kaybı 812 oldu.

Bakan Koca Twitter'dan yaptığı açıklamada, "Hastalarımızdan 264'ü daha iyileşti. Yoğun bakım ve entübe hasta sayımızdaki artış hızı düşme eğiliminde. Başarımız izolasyona bağlı. Virüs, gücünü temas ortamından alıyor. Virüse bu fırsatı tanımayalım. Evde kalalım" dedi.

TÜRKİYE GÜNLÜK KORONAVİRÜS TABLOSU

TOPLAM
TEST
SAYISI

247.768

TOPLAM
VAKA
SAYISI

38.226

TOPLAM
VEFAT
SAYISI

812

TOPLAM
YOĞUN BAKIM
HASTA SAYISI

1.492

TOPLAM
ENTUBE
HASTA SAYISI

995

TOPLAM
İYİLEŞEN
HASTA SAYISI

1.846

8

NİSAN
2020

BUGÜNKÜ
TEST
SAYISI

24.900

BUGÜNKÜ
VAKA
SAYISI

4.117

BUGÜNKÜ
VEFAT
SAYISI

87

BUGÜNKÜ
İYİLEŞEN
SAYISI

264

TÜRK HEKİMLER BAŞARDI: KORONAVİRÜSÜN PARMAK İZİ ORTAYA ÇIKARILDI

Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Daire Başkanı Prof. Dr. Selçuk Kılıç, Bakanlık bünyesinde hizmet veren bu laboratuvarların hem teknik donanım açısından üstün teknolojiye sahip olduğunu hem de alanda donanımlı sağlık profesyonellerinin görev yaptığını söyledi.

Mikrobiyoloji referans laboratuvarlarının biyogüvenlik düzeyinin 3 seviyesinde olduğunu belirten Kılıç, dünya genelinde yeni [koronavirüs](#) nedeniyle çok sayıda kişinin yaşamını yitirdiğini anımsattı. Kılıç, İspanyol gribinden sonra söz konusu Kovid-19'un, bulaşıcılık seviyesi açısından dünyanın gördüğü en büyük salgın olduğunu vurguladı.

Yurt içi ve yurt dışından çok sayıda bilim insanının virüsün yapısının belirlenmesi ve buna göre ilaç ve aşı çalışmalarının hız kazanması için çalışmalar yürüttüğünü anlatan Kılıç, "Ekibimizle birlikte ocak ayının ilk haftasında başladık ve ilk olarak tanı kitlerini geliştirdik. İkinci olarak Türkiye'de vakaların görülmeye başlamasıyla birlikte virüsün izolasyonu üzerine yoğunlaştık." bilgisini verdi.

"39 VİRÜS ELDE EDİLDİ"

İzolasyonun, virüsün yapısının tanınması açısından anahtar rolünü üstlendiğini dile getiren Kılıç, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Salgın esnasında klinik numunelerden virüs izolasyonu çalışmaları başlatıldı. Yaklaşık bir ay öncesinde başlanılan çalışma sonucunda ilk aşamada 18 SARS-COV-2 virüs olmak üzere şu an 39 virüs elde edildi. Virüs izolasyonu aşı, anti-serum, ilaç ve vücut dışı tanı kitlerinin geliştirilmesi için antijen sağlayacak. Erciyes ve Ankara Üniversitelerinden hocalarımız da bu konuda çok önemli çalışmalar yaparak virüsün izolasyonunu sağladılar. Bu çalışmalar çok önemli. Biz de Mikrobiyoloji ve Referans Laboratuvarı Daire Başkanlığı olarak bundan sonrada farklı

üniversitelerdeki değerli meslektaşlarımızın yürüttüğü çalışmaları gönülden destekliyor olacağız."

"Ekibimizle biz virüsü izole ettik ve sonrasında tanımlamaları gerçekleştirildi." diyen Kılıç, ayrıca bir hastadan numune aldıklarını ve virüsün tüm genom dizilimini çıkardıklarını vurguladı.

Bu genom dizilimini, yurt dışında bu verilerin toplandığı özel bir siteye yükledik." diye konuştu.

Türkiye'de izole edilen virüsün incelenmesi sonucunda bunun Güney Kore, Tayvan ve Kanada'daki virüslerle benzerlik gösterdiğinin tespit edildiğini aktaran Kılıç, "Bundan sonraki süreç aşı çalışmaları için önem taşıyor." ifadelerini kullandı.

Kılıç, TÜBİTAK tarafından oluşturulan Koronavirüs Aşısı Geliştirme Platformu'nun da bu izolasyona ihtiyacı olduğunu belirterek, "Biz de bunu sağladık ve aşı geliştirmek isteyenlere bunu teslim edeceğiz. Ardından aşı için birlikte çalışmalar yapacağız." bilgisini paylaştı.

İNGİLTERE'DE ÖLÜ SAYISINDA KORKUNÇ ARTIŞ

Sağlık Bakanlığından yapılan açıklamaya göre, 938 ile Kovid-19 salgınında bir gün içindeki en fazla ölüm kaydedildi.

Toplam can kaybı 7 bin 97 olurken, Kovid-19 görülen vaka sayısı da 5 bin 492 artışla 60 bin 733'e çıktı.

Son 24 saatte 12 bin 959 kişiye daha test yapılırken, toplam test sayısı 232 bin 708'e yükseldi.

Bugünkü sayılara Londa'daki iki bölge ile Birleşik Krallık'a bağlı Kuzey İrlanda'nın verilerinin dahil olmadığı belirtildi.

Can kayıpları, son 7 günde 563, 569, 684, 708, 621, 439 ve 786 olarak gerçekleşmişti.

Hazine'nin Mart ayı geliri 53,9 milyar lira ile son iki yılın en düşük seviyesine gelirken, bir aylık nakit açığı ise 40 milyar 445 milyon lira ile yeni bir rekora imza attı.

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın açıkladığı verilere göre, Hazine'nin bir aylık nakit açığı rekor kırdı. 2019 yılının Aralık ayında 36,8 milyar lira açık veren Hazine, Mart ayında 40 milyar 445 milyon lira ile yeni bir rekora imza attı.

Hazine'nin Ocak-Mart dönemini kapsayan üç aylık nakit açığı ise 26,4 milyar TL oldu.

Şubat'ta 87,3 milyar TL olan Hazine'nin toplam geliri, Mart'ta 53,9 milyar TL ile son iki yılın en düşük seviyesine geriledi. Hazine'nin Şubat'ta 96,1 milyar TL olan giderleri, Mart'ta 94,7 milyar TL oldu.

VERGİ TAHSİLATLARI ÖTELENMİŞTİ

Gelir düşüşü ve nakit açığının büyümesinde, vergi tahsilatlarının salgın nedeniyle ötelenmesi etkili oldu.

Hazine'nin net borçlanması Mart'ta 16,2, üç ayda 63,3 milyar TL'ye ulaştı.

Hazine'nin faiz giderleri ise Mart'ta 11 milyar TL, üç ayda 31,5 milyar TL olarak gerçekleşti.

Hazine nakit dengesi, bütçe dengesi verileri açısından da öncü gösterge niteliği taşıyor.

Bütçe nakit dengesi merkezi bütçenin nakit dengesini ifade ederken, Hazine nakit dengesi merkezi bütçenin bir parçası olan genel bütçenin gelirleriyle giderleri arasındaki farkı ifade ediyor.

Koronavirüs endişesi zirveye çıktı

Araştırma şirketi Ipsos tarafından gerçekleştirilen Koronavirüs Salgını ve Toplum Genel Kamuoyu Araştırması'nın 3. Dönem sonuçlarına göre, kamuoyunun endişe düzeyi ilk döneme göre 15 puan artış ile yüzde 94'e ulaştı.

08 Nisan 2020

İSTANBUL/DÜNYA

Koronavirüsün halk üzerinde yarattığı endişe hızla yükseliyor. Araştırma şirketi Ipsos'un Türkiye'de Koronavirüs vakasının ilk kez tespit edilmesini takiben vatandaşların farkındalık düzeylerini, endişelerini, değişen davranışlarını ortaya koymak ve hükümetin bu konudaki politika ve uygulamalarının kamuoyundaki yansımalarını düzenli olarak takip etmek araştırma yapıyor. Koronavirüs Salgını ve Toplum Genel Kamuoyu Araştırması'nın 3. Dönem sonuçları çarpıcı. Buna göre kamuoyunun endişe düzeyi ilk döneme göre 15 puan artış ile yüzde 94'e çıktı.

Ipsos'un Türkiye Barometresi Araştırması'nda düzenli olarak takip edilen "Türkiye'nin En Önemli Sorunu Nedir?" Sorusu Koronavirüs ve Toplum Araştırması'nda da soruldu. Buna göre Ocak 2020'de Türkiye'nin en önemli sorunu yüzde 55 ile ekonomi olarak belirtilirken toplumun yüzde 84'ünün şu an için en önemli sorun olarak koronavirüsü dile getirdi.

Kısa süreçini düşünenlerin oranı azaldı

Araştırmaya göre 13-16 Mart tarihli araştırmada bireylerin yüzde 45'i, virüsün birkaç ay içinde sona ereceğini düşünürken 26-30 Mart tarihlerine gelindiğinde ise salgının birkaç ay içinde biteceğini düşünenlerin oranı yüzde 36'ya geriledi. 6 aydan daha uzun sürede biteceğini düşünenlerin oranı ise yüzde 24'den yüzde 32'ye yükseldi. Buna bağlı olarak da halkın endişe düzeyi yüzde 79'dan 15 puan artış ile yüzde 94'e çıktı.

“Koronavirüs Kişisel Ekonomim İçin Tehlike Oluşturuyor” diyenlerin oranında ciddi bir sıçrama oldu. İlk vakanın açıklanmasından bugüne gelindiğinde ekonomileri için ciddi bir tehlike oluşturuyor düşüncesinde olanların oranı yüzde 44'den yüzde 69'a yükseldi.

Ipsos tarafından gerçekleştirilen Koronavirüs Salgını ve Toplum Genel Kamuoyu Araştırması Online Görüşmeler (CAWI) ile 18 yaş üstü İBBS 1 düzeyinde Türkiye temsili 800 birey ile gerçekleştirildi. 26-30 Mart 2020 saha tarihi ile 3. Dönem verilerini kapsayan araştırmanın istatistikî hata payı, yüzde 95 güven aralığında $\pm$ yüzde 3 olarak belirtildi.

Türkiye'nin en önemli sorunu nedir? (%)

Ocak 2020

Ekonomi 55
Terör 13
Eğitim 11
Diğer 21

Mart 2020

Koronavirüs 84
Ekonomi 10
Eğitim 5
Diğer 1

Koronavirüse ilişkin endişe düzeyi (%)

13-16 Mart

Çok endişe ediyorum 50
Biraz endişe ediyorum 29
Pek endişe etmiyorum 9
Hiç endişe etmiyorum 11
Fikrim yok 1

26-30 Mart

Çok endişe ediyorum 76
Biraz endişe ediyorum 18
Pek endişe etmiyorum 4
Hiç endişe etmiyorum 1
Fikrim yok 1

Koronavirüsün ekonomiye etkisi (%)**13-16 Mart**

Ciddi bir tehlike oluşturuyor 44
Kısmen bir tehlike oluşturuyor 30
Pek bir tehlike oluşturmuyor 10
Hiçbir tehlike oluşturmuyor 13
Fikrim yok 1

26-30 Mart

Ciddi bir tehlike oluşturuyor 69
Kısmen bir tehlike oluşturuyor 22
Pek bir tehlike oluşturmuyor 5
Hiçbir tehlike oluşturmuyor 2
Fikrim yok 1

Alaattin AKTAŞ

09 Nisan 2020

Daha da güçlü çıkmak!

Ekonomik kriz yaşıyoruz; söylenen "Bu krizden güçlenerek çıkacağız".

Deprem yaşıyoruz; söylenen yine aynı.

Şimdi korona belası, bir ülke böyle bir salgından da mı güçlenerek çıkarmış!

Yedi-sekiz yaşındaydım. Kayseri’de şimdi yerle bir edilmiş eski evimizdeki merdivenden düşmüştüm ve dizkapağımın altında neredeyse kemiğe kadar açılan bir yara oluşmuştu. Neyse ki kırık yoktu. Hayal meyal hatırlıyorum, ilk kez o zaman duymuştum bu sözü. Aile büyükleri, konu komşu “Bacağın daha da sağlam olur” diyordu. O zamanki aklımla bile bunun bir teselli sözü olduğunu idrak edebiliyordum.

Kayseri Lisesi’ne başladığım yıl bu sefer bisikletten düşüp sol kolumu dirsek ile bilek arasından kırdım. Aynı cümle tekrar ediliyordu yine.

“Üzülme kolun eskisinden daha sağlam olur.”

Bundan sekiz yıl önceydi. Ankara’da buzda kayıp sol kolumdaki kırığı adeta tamamladım. Bu sefer kırık dirsek ile omuz arasındaydı. Ama neyse ki artık geçmiş olsun dileğinde bulunanlar “Kolun eskisinden daha sağlam olur” demiyordu.

İnsan istemez şunu düşünüyor değil mi; madem kemiklerimiz kırıldıkça eskisinden sağlam oluyor, şöyle usturuplu bir şekilde, canımızı da fazla yakmadan ve zamana yayarak tüm kemikleri birer kere kırmanın hiç sakıncası yok! Bu şekilde sağlamlaşacak kemikler sayesinde yaşlılıkta düşüp oramızı buramızı kırmaktan da kurtuluruz!

★★★

Bu teselli cümlesi özünde aynı kalarak artık hemen her felakete uyarlanıyor ve topluma söyleniyor. Ne zaman bir ekonomik darboğaz yaşasak, ne zaman bir doğal afetle karşı karşıya kalsak teselli cümlesi aynı:

“Ülke olarak bu sorunu daha da güçlenerek atlatacağız...”

İyi güzel de bu nasıl olacak ya da şimdiye kadar oldu mu?

Bir ekonomik darboğaz yaşadığımızda adeta dip yapıyoruz ya, herhalde o dip noktaya göre olan iyileşmeyi daha güçlü çıkmak olarak görüyor ya da hissediyoruz.

Öyle ya, ayağınızı kırmış aylarca yürüyememişsiniz, alçı çıkıp bir süre sonra normal yürümeye başladığınızda o kötü günlere göre tabii ki müthiş bir iyileşme göstermiş oluyorsunuz. Yani dipten çıkıyorsunuz. Yaşamınız aslında V çizmiş oluyor; eski halinize göre değişen bir şey yok, ama V'nin dibine göre tabii ki bir yükselme hissediyorsunuz.

Olsa olsa kastedilen bu olabilir. V'nin dibinde geçen süre sanki yaşamımızdan değilmiş gibi oradan çıktık diye teselli buluyoruz, hepsi bu.

★★★

Şimdi koronavirüs için de aynı terane. Neymiş, bu süreçten tüm ülke olarak daha da güçlü çıkacakmışız.

Bırakın ekonomide yaşanan ve telafisi çok zor olan sıkıntıları, can kayıplarını ne yapacağız.

Türkiye olarak bu felaketi birkaç bin can kaybıyla atlatabilirsek teselli bulacak durumdayız.

Güçlenerek çıkmak nasıl olacak peki!

Soruyu değiştirelim; ne demek güçlenerek çıkmak!

Can kaybı yaşadığımız bir felaketten bırakın güçlenerek çıkmayı, kayıpsız çıkmaktan bile söz edilemezken...

★★★

Koronavirüs karşısında sağlık yönünden atılan adımlarda çok geç kalınmadığı söylenebilir. Okulların tatil edilmesi, bazı işyerlerinin kapatılması gibi önlemlerde çok gecikilmedi. Hele hele İtalya, İspanya, Fransa, İngiltere ve ABD gibi ülkelerle kıyaslama yapıldığında Türkiye bazı konularda çok erken adım attı.

Ama bizim o ülkelere göre ekonomik yönden ciddi bir dezavantajımız var. Özellikle ekonomisi güçlü olan ülkeler koronavirüsün yol açtığı ekonomik yıkıma karşı çok

radikal ve içi dolu paketler açabilirken biz bunu yapamadık. Hele hele ilk açıklanan önlem paketinin yaraya merhem bile olamayacağı belliydi, nitekim daha sonra peş peşe yapılan düzenlemeler bir eksiklik olduğunun itirafı gibiydi.

Ne var ki yapılanlar yine de yeterli değil ve hiçbir zaman da yeterli boyutta önlem alamayacağız. Bu kesin. Ekonomik krizden böylesine etkilenen tüm kesimleri kapsayacak bir paket açabilecek gücümüz yok, bunu herkes görüyor zaten.

Hep dile getirilen bir öneri var; şu koşullarda yan etkileri ikinci plana atılıp para basmayı da kapsayan düzenlemelere ynmek. Aslında bunun yapılmadığı da söylenemez. Merkez Bankası bir dizi mekanizmayı devreye sokarak piyasaya sürekli para pompalıyor.

Ancak sorun çok büyük ve biz buzdağını yalnızca görünen kısmından ibaret sanıyoruz. Dolayısıyla şimdiye kadar atılan adımlar soruna ancak bir nebze are olabildi.

Son günlerde birkaç kez yazdık. Tekrar etmekte sakınca yok. Mevcut durumda 4.4 milyon işsiz var; sokağa çıkamadıkları için alışamayanların sayısı 1.4 milyon; bu gidişle bir 4 milyon işsiz daha ortaya çıkabilir; toplam sayı yaklaşık 10 milyon. Yani çalışmak isteyen her üç kişiden birinin işsiz kaldığı ya da kalacağı (turizm için kalacağı diyoruz) günler söz konusu. 4 milyonluk ek çok büyük görülebilir; unutmayalım süreç uzarsa çok sayıda işveren konumundaki işletme sahibi de işsiz kalacak.

Bu insanlar koronavirüs bitip işlerine kavuştuğunda bile çok zor koşullarda bir dönem yaşamış olmayacak mı? O kötü dönemi yok mu sayacağız?

şimdi girişteki soruyu soralım.

Koşullar normalleştiğinde dipten döndüğümüz için mi kendimizi güçlenmiş hissedeceğiz, yani aslında kaybettiğimizi bulduğumuz için mi, yoksa ne gibi gelişmeler yaşanacak da işimizi kaybettiğimiz günden daha iyi olacağız?

Abdulkadir Selvi

Soylu'nun komutana verdiği talimat

9 Nisan 2020

Yüzyılın en büyük küresel salgınlarından olan koronavirüs dahi PKK'nın katliam yapmasına engel olamadı. Koronavirüsten ölenlerin sayısının dünyada binlerle ifade edildiği bir günde PKK, Diyarbakır Kulp'ta 5 sivil vatandaşımızı katletti.

PKK güya Kürtlerin mücadelesini veriyor. Bu nasıl Kürt mücadelesiymiş böyle... Katlettiği sivil vatandaşlarımız da Kürt'tü. PKK'nın daha önce de Diyarbakır'da Dürümlü mezrasında patlayıcı yüklü bir kamyonla düzenlediği saldırıda 19 vatandaşımız hayatını kaybetmişti.

Koronavirüsten dolayı dünyanın zorda olduğu, herkesin eve kapandığı, yardım kampanyalarının düzenlendiği, insanların yakınlarının cenazelerine dahi katılamadığı bir dönemde sen çık, yola bombalı tuzak kur... Nasıl bir kafadır böyle...

Lime lime edin

Kulp'tan üzücü haberler gelmeye devam ederken İçişleri Bakanı Süleyman Soylu ile konuştum. Operasyon talimatını vermiş, bölgeyle irtibat halindeydi. "Bölge komutanını aradım. 'Bulunca lime lime edin' diye talimat verdim" dedi. PKK'nın ekmek parası peşindeki sivil vatandaşlara yönelik bu katliamını tarihe not düşmek gerektiğini söyledi. PKK'nın son iki yıldır kış yapılanmasına izin verilmiyor. Türkiye'deki Kandiller dediğimiz sınırlarımızın içindeki kampları kullanılamaz hale getirildi. Sınırlarımızın içindeki terörist sayısı ilk kez beş yüzün altına düştü. Baharın gelmesiyle birlikte Kandil başta olmak üzere Irak'taki kamplardaki teröristler, Irak ve Suriye güzergâhını kullanarak içeriye sızar, eylem yaparlardı. İHA ve SİHA'larla geçiş yolları sürekli izlenip anında müdahale edildiği için artık bunu da yapamıyorlar. Kulp'taki eylemle PKK "Hâlâ varım" mesajı veriyor. Baharla birlikte hayvanlarını yaylaya çıkaracakları, ormana ağaç kesmeye gidecekleri sindirmeye çalışıyor.

Geçmişte bu tür eylemler etkili oluyordu. Bölge halkını sindiriyor, Türkiye'nin moralini bozuyordu. Ama artık o günler geride kaldı. İçişleri Bakanı Soylu, "Etkisiz hale getirilen teröristlerin fotoğraflarını pek paylaşmayız ama ibret olsun diye bunların resimlerini paylaşacağız" dedi.

HDP İÇİN TARİHİ BİR FIRSAT

Bu tür dönemler tam bir kırılma anı oluyor. Dün Meclis'te infaz indirimiyle ilgili görüşmeler vardı. HDP'lilerin, cezaevleri boşalsın diye kampanya yaptığı af yasasından söz ediyorum. Biri çıkıp Kulp'ta katledilen Kürt vatandaşlarımız için PKK'yı kınamadı. Geçmiş dönemlerde de PKK'ya söz söylemediler. PKK Kızılay Meydanı'nda sivilleri katlederken "HDP için tam bir kırılma noktası, şimdi çıkıp Türkiye partisi olduklarını gösterebilirler, PKK'yı kınasınlar" dediğim için bana hücum ettiler. Silah yerine siyasi mücadeleyi önemsiyorum. Ama HDP kendi varlığını önemsemiyor. Yoksa HDP'nin Meclis'teki varlığı bölgenin demokratik temsili açısından anlamlı. Ama onlar iradelerini PKK'ya tutsak vermeyi tercih ediyorlar.

Türkiye Partisi olma

Eğer PKK terörüne karşı dik durmayı başarsalar Türkiye partisi olma fırsatını yakalayacaklar. Türkiye partisi olma yoluna çıktıkları 7 Haziran seçimlerinde Türkiye uzatılan bu eli geri çevirmedi. Tam aksine, HDP'yi yüzde 13 oy oranı ve 80 milletvekiliyle Meclis'e gönderdi. Ne zaman ki HDP hendek terörü karşısında sustu, şehirlerimizde sivil halka yönelik bombalı araçlarla yapılan eylemlere yönelik sesini çıkarmadı, 6 ay sonra yapılan 1 Kasım seçimlerinde barajı zor aştılar, milletvekili sayıları 59'a geriledi. Bu eylem, HDP için yeni bir değerlendirme fırsatı sunuyor.

Tabii dünkü gerilimden sonra Meclis'te ne sosyal mesafe kaldı ne de koronavirüs önlemleri. Allah'tan uzun sürmedi. Başka bir tatsızlık yaşanmadan bitirildi. Ağzından barışı düşürmeyenlerin, Kürtleri temsil iddiasında olan HDP milletvekillerinden birinin Meclis kürsüsüne çıkıp "Kulp'taki sivil Kürt vatandaşlarımızı katlettiği için PKK'yı kınıyorum" demesini bekledim. Hâlâ beklemeye devam ediyorum. HDP, bu kısır döngüyü kırdığı takdirde Türkiye'de yeni bir sayfa açılabilir.

HDP açısından tarihi bir kırılma anı.

TEHLİKELİ BİR ÇARPITMA

CUMHURBAŞKANI Erdoğan'ın koronavirüsle mücadele kapsamında başlattığı kampanyaya büyük bir destek geldi. Çünkü milletimiz zor dönemlerde yardımlaşmayı sever.

CHP'li belediye başkanları Ekrem İmamoğlu ile Mansur Yavaş'ın yardım kampanyasını alkışlayanlar, Erdoğan yardım kampanyası başlatınca karalama kampanyasına başladılar. Hem de çirkin bir şekilde. Yok efendim devlet dilencilik yapıyormuş, yok efendim devletin kasası boşalmış, millete el açılıyormuş... Süper güç ABD'nin düştüğü duruma bakın, neredeyse bir maske yüzünden iç savaş çıkacak. Türkiye'de ise maske ücretsiz. Ayrıca İmamoğlu ve Yavaş'ın yardım kampanyası başlatmasını da değerli bulmuştum. Anlamadığım bir nokta var: Ekrem İmamoğlu ve Mansur Yavaş yardım kampanyası başlatınca yaşa var ol, Cumhurbaşkanı başlatınca tu kaka...

CHP'Yİ ATATÜRK'LE VURMA

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Atatürk'ün Tekalif-i Milliye emirlerini hatırlatması ise çarpıtıldı. "Devlet bankalarındaki mevduata el mi koyacak" şeklinde tehlikeli bir noktaya taşındı. Ekonomi güven üzerine yürür. Böyle bir dönemde halkı paniğe sevk edecek çarpıtmalara ne gerek var?

Bir yandan da Cumhurbaşkanlığı kaynaklarından Erdoğan'ın neden Tekalif-i Milliye emirlerini gündeme getirdiğini sorduğum. Cumhurbaşkanı, Atatürk'ten referans vererek milletin milli duygularına hitap etmeyi tercih etmiş. Yoksa mevduatla, milletin mal varlığıyla ilgili bir hesap kitap yok. Bir de CHP'yi Atatürk'le vurma stratejisi. Hatırlarsanız CHP Libya tezkeresine karşı çıkınca Erdoğan, Atatürk'ün Libya'da verdiği mücadeleyi hatırlatmıştı.

İbrahim Kahveci

Gıda sektöründe temel sorun

Öncelikle şu noktayı belirtelim. Bugün nasıl ki bir insan tek başına yaşamını zor sürdürürse ülkelerin de kendi kendilerine yetmeleri zordur.

“Görece üstünlükler teorisi” aslında bu temel üzerinden kurulmuştur. Herkes ve her ülke veya bölge üstün olduğu üretim ve beceride uzmanlaşır.

Hatta ‘Kümelenme’ dediğimiz üretim bölgeleri de bu tez üzerinden hareket eder. Bir bölgede belirli bir üretim alanında kümelenme sağlanır ve o bölge tedarik zincirinde birbirine yakın üretim alanlarından oluşur.

Bugün ülkemizde Bursa ve Sakarya-İzmit otomotiv sektöründe bir kümelenme bölgesi oluşturmuştur.

Ülkemizde tarım alanında da bölgesel ekim alanlarının kümelenme şeklinde üretimleri söz konusudur. Mesela Karadeniz Bölgesi fındık ve çay konusunda kümelenmiştir.

Konya tahıl ambarı olarak anılırken, Antalya yaş meyve sebze ve turfanda üretim bölgesidir.

Ülkemizde tarım üretimi bakliyalardan tutun, tahıla kadar oldukça elverişli bir alana sahiptir. Sulama imkânı sayesinde su kıtlığının da aşılmaya çalışıldığı görülmektedir. Konya Ovası Projesi

KOP ve Güneydoğu Anadolu Projesi GAP başlıca sulama projelerimizdir.

Kısaca bizler gıda konusunda iyi bir alana sahip bulunuyoruz.

İyi ama bu alanı ne kadar verimli kullanabiliyoruz?

Bu konuda oldukça sıkıntılı süreçlerimiz elbette var. Mesela miras yolu ile arazilerin bölünmesi bir sorundur. Ya da eğitim sisteminde taşımali düzen ile köylerin boşalması da bir sorundur. Ama temel sorun çiftçi ve üretim değildir.

Gıda sektöründe temel sorunumuz çiftçinin ürettiği ürünün ucuza alınmasıdır.

Bu bakış açısı ülkemizdeki gıda sorununda çok ciddi politika değişikliğini de içerir. Mesela fiyatları dengeleme noktasındaki ithalat kararları tekrar gözden geçirilmek zorunda kalır.

Söylediğimi tekrar edeyim: Sorun çiftçi de değildir. Ana sorun tarım politikalarında da değildir. Elbette tarım politikalarında eksiklik vardır ama temel sorun TARLA değildir.

İlk temel sorun çiftçinin kazanamamasıdır. Bakınız 2010-2020 yılı ağırlıklı enflasyon, gıda enflasyonu ve yaş meyve-sebze enflasyonuna bakıyoruz.

2020 yılına geldiğimizde tarla fiyatı ile gıda-raf fiyatı arasında makas yüzde 22,9 açılmıştır. Yani çiftçi genel enflasyonun yüzde 8,7 daha altından ürün satarken, raftaki gıda satış fiyatı yüzde 22,9 daha yüksektir.

Çiftçi ucuza üretiyor ama fiyatlar raflarda artıyor. Temel sorun budur.

Çiftçinin eline kazanacak bir para geçmediği için üretimde bazı alanların devre dışı kalması, ekilmemesi söz konusu olabilir.

Hele siz çiftçiye kazanacağı bir düzen kurun bakalım. İşte o zaman ülkemizde tarla üretimi ne seviyeye gelir görürüz?

Çiftçinin para kazanamadığı bir yerde nasıl oluyor da gıdanın raf fiyatları hızlı yükseliyor?

İşte temel sorun burada.

Mesela perakende sistemimiz ne kadar zincir market şeklinde yoğunlaşmış ise tüketimi zaruri gıda ürünlerinde de fiyat artışı başlamış.

Fiyat gelişmelerinden baktığımızda bozulma 2013 yılında başlıyor. Ve her ne hikmet ise tarla fiyatı ile raf fiyatı makası sonrasında nerede ise hiç azalmıyor. Ta ki, 2019 ikinci yarısına kadar.

Şöyle söyleyelim: 2019 ilk yarısında tarla fiyatı ile raf fiyatı makası (2010 sonrası) yüzde 21'lerin üzerine çıkmıştı. Artık bu fark yüzde 18,60 seviyelerinde. Yani son 5-6 ayda düzelme yaşanıyor. Bu düzelme tarla fiyatındaki artışın etkisi ile yaşanırken, raf fiyatlarında da genel enflasyonun gerisinde kalma ile sağlanmış. Yani iki taralı bir düzelme oluyor.

Nisan 2019-Şubat 2020 arasında 12 aylık ortalamaya göre tarla fiyatı yüzde 14,85 artış gösterirken, raf fiyatları sadece yüzde 6,24 artışta kalmış. Ama umarız ki bu düzelme enflasyonda veri alım yönteminden kaynaklı suni bir düzelme olmasın. İşin özeti şu:

Gıda konusunda üretim yelpazesi oldukça geniş olan bir ülkeyiz.

Çiftçimiz zararına bile olsa hala üretmeye devam ediyor. Bu çiftçinin ürününe daha fazla destek vermemiz gerekiyor.

Sorun perakende ve ulaşım maliyetlerinde yatıyor. Mesela gıda taşımacılığına ya alternatif yollar bulmalıyız veya KÖİ yollarında indirim yapmalıyız.

Aslında benzer şekilde sektörün sorunlarını daha önce de yazmıştım. Şimdi yeniden yazmamın nedeni evde kaldığımızda aç kalacak mıyız korkusu yüzünden. Eğer bir aç kalma durumu olacaksa Türkiye bu listenin en alt sıralarında yer alır. Bunu belirtmek için bu konuya da yeniden değinmek zorunda kaldım.

Yeter ki politikaları belirleyelim.

Yeter ki önlemlerimizi alalım.

Dış borçlarda ne olur?

Esfender KORKMAZ

09 Nisan 2020

İnternette World Government Bonds'u açarsanız, orada Beş yıllık devlet tahvillerinin sigorta iflas risk primini gösteren bir dünya haritası var. Bu haritayı şu adresten bulabilirsiniz;
[Sovereign CDS - World Government Bonds](https://www.worldgovernmentbonds.com/sovereign-cds/)

<https://www.worldgovernmentbonds.com/sovereign-cds/> Uptadet Sovereing

Haritada, ülkelerin beş yıllık tahvillerinin uluslar arası piyasalarda sigorta risk primi olan CDS oranları gösteriliyor. İflas seviyesinde, yüksek riskli ve riskli olan 8 ülke kırmızı ile gösterilmiş. Üstüne gelince her ülkenin beş yıllık tahvillerinin risk primini görebilirsiniz. Geçen ay bu riskli ülkeler içinde Kolombiya da vardı. Bu ay çıkarıldı.

Kırmızı ile boyanmış ülkeler içinde Türkiye de var. Türkiye, 8 ülke içinde 5. sırada yer alıyor. Bizden sonra gelen ve bizden daha az riskli olan ülkeler; Mısır, Güney Afrika, Brezilya'dır.

Beş yıllık devlet tahvillerinde CDS oranları (baz puan)

ÜLKELER	CDS BAZ PUAN	ÜLKELER	CDS BAZ PUAN
-----	-----	-----	-----
Venezuela	72 150(İflas)	Türkiye	616 (Yüksek risk)
Arjantin	8720 (İflas)	Mısır	565 (yüksek risk)
Ukrayna	629 (Yüksek risk)	G.Afrika	443 (riskli)
Pakistan	691 (yüksek risk)	Brezilya	339 (riskli)

Merkez Bankası, Türkiye'nin kısa vadeli dış borçlarını açıkladı. Bir yıl içinde çevrilmesi gereken dış borç stokumuz 172.3 milyar dolardır. Standart and Poor's Türk bankalarının bir yıl içinde 61.5 milyar dolar ödeyeceklerini açıkladı. Fitch'te "*Bankaların dış borçlarında refinansman riski arttı ve fakat Likidite tanponu güçlüdür*" şeklinde bir yorum yaptı.

Aslında Türkiye'nin dış borcu ödeme kapasitesine göre yüksektir. Ancak sorun yaşanmaz. Çünkü içeride döviz mevduatı yüksektir. Kurların daha fazla artması ile mevduattaki döviz stokunun bir kısmı devreye girer. Kısa dönemde bir çözüm olur. Ancak bu defa da hem enflasyon artar hem de dış borçların maliyeti artar.

Türkiye'nin CDS oranlarının artmasının nedeni; Kısa vadeli dış borç stokunun yüksek olması, yabancıların mevduat bozdurması, yabancı sermaye çıkışı, spekülatif piyasa yapısı ve zayıf güven ortamıdır.

Spekülasyon kapitalist ekonomi tarafından kabul edilen bir piyasa aracıdır. Bunun için fonlar kurulmuştur. Spekülatif hareketleri, manipölasyonu piyasanın mikropları olarak kabul edebiliriz. Eğer önlem alırsak teslim olmazsak, kaybımız olmaz.

Bugün için dış borç riskini azaltacak en önemli adım; bizimde ortak olduğumuz ve bir fon olan İMF' kaynaklarından yararlanmaktır. İMF'den den 30 milyar dolar kaynak kullansaydık, CDS oranlarımız risk seviyesinin altına düşerdi. Çünkü İMF, hem maddi destek sağlıyor hem de uluslar arası sermaye için bir çıpa unsuru oluyor.

İMF'yi dış unsur olarak görmemek gerekir. İç politikada şu anda tek hedefimiz virüsü yenmek olmalıdır. Bu nedenle başarısızlığımızı dış mihraklara bağlamamız kolaycılık olur.

Küresel süreçte neden bazı ülkeler başarılı oldu? Bunlara müdahale eden dış mihraklar olmadı mı? Neden bazı ülkeler dış fazla veriyor da bazıları dış açık veriyor? Dünyada neden yalnızca 8 ülkenin CDS oranları kırmızı çizgide? İşi kaderciliğe mi bağlayalım?

Yapmamız gereken popülizmden, dış mihrak yaratmaktan uzak durarak krizi yenmek için İMF dahil her imkanı kullanmaktır.

09 Nisan 2020, Perşembe

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

“Hiçbir virüs hiçbir salgın Türkiye’den daha güçlü değildir”

İtalya'ya, İspanya'ya, Amerika'ya bakıyorum... Koronavirüs salgını karşısındaki kararsızlıklarını izliyorum... İspanya başbakanı "Yeter artık, maske spekülasyonunu bırakın" diye adeta yalvarıyor... ABD Başkanı Trump ise artan ölüm sayılarına bakıp çözüm üretecek yerde, Çin'i suçluyor... Ve derken Türkiye'yi yani kendi memleketimi yaşamaya başlıyorum. Askeri uçaklar Balkan ülkelerine tıbbi malzeme taşıyor. Türkiye'de maske satışı yasak, devlet parasız dağıtıyor maskeyi...

Türkiye güçlüdür

Siyasi polemiklerin ve kötü niyetli yıpratma kampanyalarının ötesindeki gerçeği görebiliyorum. Bu salgına iyi ki Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın merkezinde bulunduğu Başkanlık Sistemi içinde yakalandık... En zor ve en hayati kararlar anında alınıyor. Halka tedavi imkanları sunulurken, moral takviyesi yapmak da hiç ihmal edilmiyor. Buna son örnek, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 65 yaş üstündeki vatandaşlara gönderdiği mektupta söylenenlerdir. Birlikte göz atalım bu mektuba:

165 bin doktorumuz var

"Türkiye, son 18 yılda temel hizmet alanlarında yaşadığı değişim ve dönüşüm sayesinde koronavirüs salgınına en hazırlıklı ülkelerden biridir.

165 bin doktorumuz, 205 bini hemşire olmak üzere 490 bin sağlık ve 360 bin destek personelimizle devasa bir sağlık ordusuna sahibiz.

Küresel salgın haline gelen koronavirüse karşı ülkece milli bir mücadelenin içerisindeyiz. Devlet olarak tüm tedbirleri alıyor, milletimizin sağlığını tehdit eden salgına karşı imkanlarımızı seferber ediyoruz.

Birlik ve beraberlik

Müsterih olunuz; hiçbir virüs, hiçbir salgın Türkiye'den güçlü değildir. 'İnsanı yaşat ki devlet yaşasın' anlayışına sahip bir medeniyetin mirasçıları olarak; bizim önceliğimiz her bir vatandaşımızın sağlığıdır.

Her badirede olduğu gibi bu sıkıntılı süreçten de birliğimizi, beraberliğimizi güçlendirerek çıkacağımızdan şüphem yoktur.

Bu duygu ve düşüncelerle, sizlere sevgi ve hürmetlerimi sunuyor, sağlıklı sıhhatli bir ömür geçirmenizi Rabbimden niyâz ediyorum."